

ΓΙΑΓΚΟΥΛΑΣ ΧΤΥΠΑ ΣΤΗΝ ΤΣΑΠΟΥΡΝΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΣΥΡΕΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

1. Ο ΦΟΝΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΙΚΟΥ

Επέλεξαν να σκοτώσουν τον πρόεδρο επειδή ο μεν Γιαγκούλας βιαζόταν να διασύρει το Κράτος ο δε Σκοτίδας βιαζόταν να γίνει βασιλεύς των ορέων.

Πολλά από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω αντλήθηκαν από το βιβλίο του Βασίλη Τζανακάρη ¹. Διαβάζοντάς το προσεκτικά διαπιστώνεται ότι ο συγγραφέας αφήνει το ερώτημα γιατί επιλέχθηκε ο Θανάσης Πάϊκος ως πρώτο θύμα του Θανάση Σκοτίδα και σε αυτό το ερώτημα γίνεται προσπάθεια να δοθεί μια απάντηση με τα παρακάτω.

Στη δεκαετία του 1920 η ληστεία σημείωσε έξαρση και αλλεπάλληλες αιματηρές συμπλοκές έλαβαν χώρα τότε ανάμεσα στους ληστές και στις στρατιωτικές δυνάμεις που τους καταδίωκαν. Έτσι οι γνωστότεροι από τους ληστές που έμειναν το φθινόπωρο του 1924 ήταν ο Φώτης Γιαγκούλας και ο Πάντος Μπαμπάνης αφού ήδη είχαν σκοτωθεί ο Θωμάς Γκαντάρας, ο Περικλής Παπαγεωργίου κ.α. ενώ παράλληλα ο Βαγγέλης Κατσέλης, για να πετύχει την αμνηστία του, σκότωσε το σύντροφό του Κώστα Μπλαντέμη, με τον οποίο είχαν πρωταγωνιστήσει στη ληστεία του τρένου στο Δοξαρά.

Δεδομένου ότι ο Γιαγκούλας ήταν ήδη επικηρυγμένος με 200.000 δραχμές (σελ. 125) καταλαβαίνει πολύ καλά ότι κινδυνεύει από τα πολυάριθμα αποσπάσματα ο ίδιος αλλά κινδυνεύουν περισσότερο οι δικοί του άνθρωποι, οι ληστοτρόφοι και οι πληροφοριοδότες του οι οποίοι θα τρομοκρατούνται και θα μπαινοβγαίνουν στις φυλακές. Καταλαβαίνει επίσης και ότι οι σύντροφοί του μπορεί τον καταδώσουν ή να τον σκοτώσουν για να επιτύχουν την αμνήστευσή τους, όπως έκανε ο Κατσέλης τον Μπλαντέμη, και να εισπράξουν τα χρήματα της επικήρυξης. Είναι φυσικό να επιζητά την αμνήστευσή του ή τη διαφυγή του στο εξωτερικό. Για να την επιτύχει έπρεπε να εξασφαλίσει τις πλάτες της εξουσίας με διαπραγματεύσεις και σε συνεργασία με τις καταδικωτικές αρχές. Προς την κατεύθυνση αυτή το ίδιο βράδυ πριν τη δολοφονία του προέδρου της Τσαπουρνιάς είχε συνάντηση στην Τσαπουρνιά με τον επιθεωρητή δημοτικής εκπαίδευσης κ. Βασίλη Βογιά (σελ. 433) στο σπίτι του δάσκαλου Αθανασίου Γαλάτου και ζήτησε από αυτόν να μεσολαβήσει να τον αμνηστεύσει το Κράτος ή να τον βοηθήσει να φύγει στο εξωτερικό. Εκείνος του απάντησε ότι δεν είναι δυνατό να ζητήσει κάτι τέτοιο γιατί αυτό σήμαινε εξευτελισμό του Κράτους. Αφού από τη συνάντησή του με τον επιθεωρητή Βογιά δεν προέκυψε κάτι πιο ενθαρρυντικό για αυτόν θα πάρει τη μεγάλη απόφαση, να χτυπήσει το Κράτος ισχυρότερα και να το διασύρει όσο γίνεται γρηγορότερα. Παράλληλα θα ειδοποιήσει τον Πάντο Μπαμπάνη να χτυπήσει όσο πιο δυνατά γίνεται για να διασύρει το Κράτος, όπως και το έκανε (ο Μπαμπάνης) στις 21-2-25 στην Κατερίνη με τη σύλληψη του πρώην υπουργού Σπύρου Στάη και πολλά άλλα επώνυμα άτομα. Ο ίδιος προχώρησε στα εξής τρία φοβερά εγκλήματα:

- 1) Στο φόνο του προέδρου της κοινότητας Τσαπουρνιάς Αθανασίου Πάϊκου το βράδυ του Σαββάτου 12 -2-1925,
- 2) Στο φόνο του αποσπασματάρχη ανθυπομοιράρχου Αποστόλου στο σπίτι του Αχιλλέα Σουρλή στην Τσαπουρνιά το βράδυ της Κυριακής 13 -2-1925,

¹ ΒΑΣΙΛΗΣ Ι. ΤΖΑΝΑΚΑΡΗΣ. «ΤΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΑ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ». ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ. ΤΡΙΤΗ ΕΚΔΟΣΗ. ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ 2002. ΣΕΛ. 460.

- 3) Στο φόνου του ανθυπομειράρχου Γρηγοράτου στις 21-2-25 στη Δρυάνουστα Κατερίνης (Σελ. 131).

Στα επόμενα θα ασχοληθούμε με τα δύο πρώτα που έγιναν στην Τσαπουρνιά και για τα οποία μπορέσαμε να έχουμε νέες μαρτυρίες που δε μπόρεσε να βρει ο Β. Τζανακάρης.

1. Ο ΦΟΝΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΙΚΟΥ

Ο Β. Τζανακάρης στη σελ. 126 γράφει «Στις 12 Φεβρουαρίου 1925 ο λήσταρχος Γιαγκούλας θέλοντας να τρομοκρατήσει με τη σειρά του τα αποσπάσματα που βασάνιζαν τους φίλους και συνεργάτες του στα διάφορα χωριά και τις στάνες θα θέσει σε εφαρμογή το μεγαλεπίβολο και αιματηρό σχέδιό του με πρώτο σταθμό μετάβασης την Τσαπουρνιά. Εκεί θα βάλει το Θανάση Σκοτίδα να σφάξει ... το συμπατριώτη του και πρόεδρο της κοινότητας Τσαπουρνιάς Αθανάσιο Πάικο..... προκειμένου να βιάψει τα χέρια του με αίμα και να γίνει δεκτός στη συμμορία του..... Ένας δημοσιογράφος, μετά τη δολοφονία, θα αναζητήσει τον πατέρα του ληστή (του Σκοτίδα) και τη γυναίκα του δολοφονημένου στα σπίτια τους...Για τον πατέρα του Σκοτίδα θα γράψει ότι του είπε « *τον πίστεψα (το Σκοτίδα) από μέσα μου ότι γέννηκε άνθρωπος αλλά με ξεγέλασε. Αυτός γνωρίστηκε με το Φώτη Γιαγκούλα και ηθέλησε να τον ακολουθήσει. Ο λήσταρχος δεν του έδινε εμπιστοσύνη και του ζήτησε να εγκληματήσει*». Για τη γυναίκα του δολοφονημένου θα γράψει ότι «*είδε τη γυναίκα με τρία μικρά παιδάκια, σωστά αγριοκάτσικα, να τρυπώνουν σε διάφορες γωνίες του δωματίου τους και του περιέγραψε όσα μπόρεσε για το περιστατικό και ότι δεν γνώριζε καλά τις λεπτομέρειες αλλά και την ώρα του φόνου*».

Ο Θανάσης Σκοτίδας από μικρός ζήλευε το ληστικό βίο και ονειρευόταν να γίνει ένας από του βασιλείς των ορέων.....Στη διάρκεια της στρατιωτικής του θητείας, που ήταν αρραβωνιασμένος με τη συγχωριανή του Βάϊα, θα λιποτακτήσει και θα χαθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα... Όταν επέστρεψε στο χωριό βρήκε τη Βάϊα παντρεμένη με τον Αναστάσιο Σιαφαρίκα. Τότε έβαλε στόχο να σκοτώσει το Σιαφαρίκα αλλά αυτός πρόλαβε και ειδοποίησε τον πρωτεξάδελφό του, Φώτη Γιαγκούλα. Εκείνος υποσχέθηκε στο Σκοτίδα ότι θα τον πάρει μαζί του και μάλιστα τους έβαλε (Σκοτίδα και Σιαφαρίκα) να γίνουν αδελφοποιοί και έτσι έλυσε το πρόβλημα του Σιαφαρίκα».

Στη σελίδα 437 ο συγγραφέας αναφέρει: «Κουβενιάζοντας με αρκετούς από τους κατοίκους της Τσαπουρνιάς σχετικά με το γιατί επιλέχθηκε ο Θανάσης Πάικος ως πρώτο θύμα του Θανάση Σκοτίδα του είπαν ότι δεν γνώριζαν και ότι πιθανόν γιατί αυτός τον πίεζε να πάνε στο Πολύρραχο προκειμένου να ξεκαθαρίσουν στην εκεί αστυνομική αρχή τα της λιποταξίας του».

Απάντηση στο ερώτημα αυτό δίνουν οι πληροφορίες που έδωσε ο συνονόματος συγγενής του δολοφονημένου προέδρου, ο Θανάσης Ζήση Πάικος, στον πρώην πρόεδρο της κοινότητας Στέφανο Θωμά Πάικο. Του είπε λοιπόν τα εξής «Ο Αθανάσιος Σκοτίδας (ή Παπαχρήστος) ήταν αρραβωνιασμένος με τη Βάϊα Παπαλιάγκα στο χωριό και πήγε στρατεύσιμος στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Εκεί σκότωσε έναν αξιωματικό της μονάδας του και λιποτάκτησε στη Βουλγαρία, από όπου έστειλε σχετικό γράμμα μετά από ένα χρόνο απουσίας του. Τότε οι συγγενείς της Βάϊας αποφάσισαν να την παντρεύσουν με τον Τάσο Σιαφαρίκα από το Μεταξά και κοντινό συγγενή του Γιαγκούλα. Προξενητές στον καινούριο

αρραβώνα ήταν ο πρόεδρος Αθανάσιος Πάϊκος και ο παππάς του χωριού Παναγιώτης Μπουρουτζίκας.

Μετά από δύο χρόνια που ο Σκοτίδας γύρισε στο χωριό βρήκε τη Βαία παντρεμένη. Βγήκε κλέφτης με την ομάδα του Γιαγκούλα και αποφάσισαν μαζί να σκοτώσει τον πρόεδρο του χωριού, τον Θανάση Πάϊκο, επειδή τον θεώρησε κύριο υπεύθυνο για το γάμο της Βαίας με τον Τάσο Σιαφαρίκα.

Κάποιο Σάββατο βράδυ ήταν στο χωριό ο Γιαγκούλας και ο Σκοτίδας και πήγαν στο σπίτι συγγενούς συγχωριανού και του είπαν να φωνάξει τον πρόεδρο. Εκείνος πήγε στο σπίτι του προέδρου και του ζήτησε φόρτωμα για να φορτώσει τα ζώα του για το μύλο την επόμενη. Μόλις ο πρόεδρος βγήκε έξω τον συνέλαβαν οι ληστές, τον πήγαν στο Σταυροδρόμι, τον έδεσαν και τον σκότωσε ο Σκοτίδας. Το πρωί ξύπνησε η γυναίκα του και τον έψαχνε. Τελικά όλο το χωριό είδε την επόμενη μέρα το πτώμα του Προέδρου Αθανασίου Πάϊκου στο Σταυροδρόμι τεμαχισμένο».

Ο συνδυασμός των δύο μαρτυριών, δηλαδή του συγγραφέα και του νεότερου Αθανασίου Πάϊκου δίνουν την απάντηση γιατί ο Γιαγκούλας αποφάσισε τώρα να χτυπήσει το Κράτος και γιατί με το Σκοτίδα επέλεξαν ως πρώτο θύμα τον τότε πρόεδρο της Τσαπουρνιάς Αθανάσιο Πάϊκο (που εκπροσωπούσε το Κράτος).

Ο μεν Γιαγκούλας βιαζότανε να διασύρει το Κράτος αφού από τη συνάντησή του με τον επιθεωρητή Βογιά δεν προέκυψε τίποτε ενθαρρυντικό για το αίτημά του για αμνηστία ή φυγή στο εξωτερικό. Με το φόνο αυτό επέτυχε αφ' ενός μεν να τρομοκρατήσει τα αποσπάσματα και να διασύρει το Κράτος όσο γίνεται γρηγορότερα αφετέρου δε να γλιτώσει τον εξάδελφό του από τη δολοφονία.

Ο δε Σκοτίδας να ικανοποιηθεί το παλαιό του όνειρο, να γίνει βασιλεύς των ορέων (δηλαδή ληστής) με την ομάδα Γιαγκούλα.

13/11/23

Αναστάσιος Παπαλιάγκας